

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการแปลสำนวนจากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการแปลสำนวนในบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย รวมถึงเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทย โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษที่ได้รับรางวัล Academy Awards สาขาบทภาพยนตร์ดั้งเดิมยอดเยี่ยมในปีค.ศ. 1994-2004 ที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทย จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่

1. Pulp Fiction โดย Quentin Tarantino และ Roger Avary ค.ศ. 1994
2. The Usual Suspects โดย Christopher McQuarrie ค.ศ. 1995
3. Fargo โดย Ethan Coen และ Joel Coen ค.ศ. 1996
4. Good Will Hunting โดย Ben Affleck และ Matt Damon ค.ศ. 1997
5. American Beauty โดย Aian Ball ค.ศ. 1999
6. Almost Famous โดย Cameron Crowe ค.ศ. 2000
7. Gosford Park โดย Julian Fellowes ค.ศ. 2001
8. Lost in Translation โดย Sofia Coppola ค.ศ. 2003
9. Eternal Sunshine of the Spotless Mind โดย Charlie Kaufman ค.ศ. 2004

จากนั้นจึงนำข้อมูลสำนวนภาษาอังกฤษมาวิเคราะห์ความหมายเพื่อจำแนกกวิธีการแปลตามแนวคิดเรื่องการแบ่งกลวิธีการแปลของนิวมาร์ก (Newmark, 1981) วิเคราะห์ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยด้วยการวิเคราะห์อรรถลักษณะตามแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์อรรถลักษณะของไนดา (Nida, 1975) และหาความถี่ของกลวิธีที่นำมาใช้ในการแปลและแสดงค่าสถิติโดยการหาอัตราส่วนร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1 กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

จากการศึกษากลวิธีการแปลสำนวนจากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยพบกลวิธีการแปล 5 กลวิธี ได้แก่

1. กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ
2. กลวิธีการแปลแบบสำนวน
3. กลวิธีการแปลแบบเอาความ
4. กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์
5. กลวิธีการแปลแบบละความ

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความมากที่สุด พบจำนวน 219 สำนวน รองลงมา ได้แก่ กลวิธีการแปลแบบสำนวน พบจำนวน 45 สำนวน กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ พบจำนวน 17 สำนวน กลวิธีการแปลแบบละความ พบจำนวน 8 สำนวน และกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ พบจำนวน 2 สำนวน ตามลำดับ

5.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษกับบทแปลภาษาไทย

จากการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษกับบทแปลภาษาไทย พบว่าผู้แปลได้แปลโดยยังคงรักษาความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษเอาไว้ กล่าวคือ บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลได้แปลจากสำนวนภาษาอังกฤษนั้นมีความหมายที่ต้องการสื่อตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเห็นได้จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษกับบทแปลภาษาไทยด้วยการวิเคราะห์อรรถลักษณะ ผลการวิเคราะห์พบว่า สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยมีอรรถลักษณะที่ตรงกันมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

ก. การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นบทแปลภาษาไทยที่มีอรรถลักษณะของสำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยตรงกันทุกอรรถลักษณะ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ seize the day แปลเป็น ทำให้ดีที่สุด สำนวนทั้งสองมีความหมายย่อยที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ คือ

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+พยายาม]

[+สุดความสามารถ]

[-คาดการณ์ล่วงหน้า]

ข. การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นบทแปลภาษาไทยที่มีอรรถลักษณะของสำนวน ภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยตรงกันบางอรรถลักษณะ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ not have a pot to piss in แปลเป็น ใส่แห้ง สำนวนทั้งสองมีอรรถลักษณะที่ตรงกันบางอรรถลักษณะ คือ

[+สภาพ]

[-รวย]

[+มาก]

อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาใช้แปลสำนวนภาษาอังกฤษนั้น สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

5.3 การเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากบทภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัล Academy Awards สาขาบทภาพยนตร์ดั้งเดิมยอดเยี่ยม ค.ศ. 1994-2004 จำนวน 9 เรื่อง พบว่ามีจำนวนสำนวน ภาษาอังกฤษทั้งสิ้น 274 สำนวน ใช้กลวิธีการแปล 5 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ กลวิธีการแปลแบบสำนวน กลวิธีการแปลแบบเอาความ กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ และกลวิธีการแปลแบบละความ และผู้วิจัยได้เปรียบเทียบจำนวนการใช้กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยทั้ง 5 กลวิธีว่ากลวิธีใดใช้ในการแปลมากหรือน้อยต่างกัน โดยแสดงค่าสถิติเป็นร้อยละจากจำนวนการแปลที่พบทั้งหมด ผลการวิเคราะห์พบว่า การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความมากที่สุด พบจำนวน 282 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 77.47 ของจำนวนการแปลทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ กลวิธีการแปลแบบสำนวน พบจำนวน 51 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.01 กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ พบจำนวน 18 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.95 กลวิธีการแปลแบบละความ พบจำนวน 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.02 และกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ พบจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.55 ตามลำดับ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่าผู้แปลได้แปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยการนำคำภาษาไทยปนคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษและคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปล ซึ่งผู้วิจัยจัดกลวิธีการแปลลักษณะนี้เป็นกลวิธีการแปลแบบเอาความ การแปลโดยการนำคำภาษาไทยปนคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ได้แก่ shape up, work out, go off แปลเป็น ฟิตร่างกาย ฟิตหุ่น ไปเม้าท์กับชาวบ้าน ตามลำดับ การ

แปลโดยการนำคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษมาแปล ได้แก่ wait on, get through, cut back แปลเป็น เลิร์ฟ เช็ค ชิกแซก ตามลำดับ

การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วยการใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้แปลได้แปลโดยการใช้บริบทช่วยในการแปล กล่าวคือ ความหมายของบทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนั้นไม่ใช่ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษโดยตรง แต่เมื่อปรากฏในบริบทการแปลแล้วสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ keep on, show up, foot the bill ซึ่งแปลเป็น แผ่นไม่เหลียวหลัง ได้ยินเสียง และรับเงิน ตามลำดับ พบในบริบทดังต่อไปนี้

Dennis Hope : I once hit a man in Dearborn, Michigan. A hit-and-run. I hit him and kept on going. I don't know if he's alive or dead, but I'm sorry. Not a day goes by I don't see his face.

ฉันเคยขับรถชนคนที่มีชิแกน ชนแล้วหนี แผ่นไม่เหลียวหลัง ไม่ว่าเขาจะรอดหรือตาย ฉันเสียใจ ไม่มีสักวันที่ฉันไม่นึกถึงเขา

(Almost Famous, p. 55)

Kujan : He left you to stay behind and tell us he was dead. You saw him die, right? Or did you? You had to hide when the first police cars showed up. You heard the shot, just before the fire but you didn't see him die.

เห็นบอกว่าเห็นเขาตายแล้ว นายต้องซ่อนตัวถ้าได้ยินเสียงรถตำรวจแล้ว บอกว่าได้ยินเสียงปืนก่อนไฟจะลุก แต่ก็ไม่เห็นว่าเขาตาย

(The Usual Suspects, p. 32)

Elsie : Cause she's a snobbish cow. Cause she-she looks down on anyone who got to the top with drains and hard work. Just like she looks down on her husband, except when it's time to foot the bills. And then she's got her hand out, all right.

ก็เธอหัวสูงนะสิ เธอดูถูกทุกคนที่มีสมองและขยันจนได้ดี เธอดูถูกสามีตัวเอง ยกเว้นตอนรับเงิน เธอเหมือนขอเลย

(Gosford Park, p. 4)

5.4 อภิปรายผล

การแปลเป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาฉบับแปล ซึ่งความหมายที่ถ่ายทอดออกมาในภาษาฉบับแปลนั้นต้องมีความเท่าเทียม และเป็นธรรมชาติ เหมือนกับความหมายในต้นฉบับ หรืออย่างน้อยต้องเป็นความหมายที่เทียบเคียงกับความหมายในต้นฉบับให้ได้มากที่สุด ความหมายในภาษานั้นมีหลากหลายชนิด และหลายระดับ ได้แก่ ความหมายระดับคำ ความหมายระดับประโยค รวมทั้งความหมายที่เป็นความตั้งใจ หรือเจตนาที่แท้จริงของผู้พูด หรือผู้เขียน นอกจากนี้การแปลนั้นยังต้องคำนึงถึงเรื่องรูปแบบ และความหมาย ดังนั้น จึงเป็นเรื่องยากที่นักแปลจะแปลเพื่อความใดๆ โดยที่ยังคงรูปแบบ และความหมายของภาษาต้นฉบับอย่างครบถ้วน ทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้แปล

การแปลสำนวนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้แปลจำนวนไม่น้อย เนื่องจากสำนวนเป็นการใช้ภาษาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละภาษา ซึ่งผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษายากที่จะเข้าใจ นอกจากนี้ผู้แปลจะให้ทักษะและความรู้ทางด้านภาษาแล้ว ผู้แปลยังจำเป็นต้องใช้ความรู้ด้านอื่นๆ อีก ได้แก่ ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วย

ดังนั้นการแปลชิ้นงานแต่ละชิ้นจึงไม่สามารถใช้กลวิธีการแปลเพียงกลวิธีใดกลวิธีหนึ่งได้ แต่จะต้องมีการผสมผสานระหว่างหลายๆ วิธี ในงานวิจัยครั้งนี้พบว่า สำนวนภาษาอังกฤษบางสำนวนปรากฏการใช้มากกว่า 1 ครั้ง และอาจใช้กลวิธีการแปลมากกว่า 1 กลวิธี โดยที่ยังคงความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษไว้ กล่าวคือ ความหมายที่ต้องการสื่อของบทแปลภาษาไทย ยังคงมีความหมายที่ตรง หรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งพบกลวิธีที่ใช้ในการแปลทั้งสิ้น 5 กลวิธี ได้แก่

1. กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ
2. กลวิธีการแปลแบบสำนวน
3. กลวิธีการแปลแบบเอาความ
4. กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์
5. กลวิธีการแปลแบบละความ

กลวิธีการแปลสำนวนที่พบมากที่สุดในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลวิธีการแปลแบบเอาความ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าน่าจะเป็นผลอันเนื่องมาจากเหตุผลที่กล่าวไว้ในตอนต้น คือ ลักษณะของวัฒนธรรม มุมมอง ประสบการณ์ของสังคมที่แตกต่างกัน ผู้แปลจึงไม่สามารถนำสำนวนใน

ภาษาฉบับแปลมาแปลได้ นอกจากนี้ จำนวนในภาษาฉบับแปลที่สามารถถ่ายทอดความหมายได้ตรงกับความต้องการสื่อของจำนวนในภาษาต้นฉบับนั้นมีไม่เพียงพอที่จะนำมาแปลได้ครบทุกจำนวน อีกทั้งบางจำนวนผู้แปลไม่สามารถใช้กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ หรือแบบทับศัพท์สื่อความหมายของจำนวนได้อย่างครบถ้วน ชัดเจน และอาจทำให้เกิดการเข้าใจความหมายผิดพลาดได้ จึงจำเป็นต้องถ่ายทอดความหมายโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายที่ต้องการสื่อของจำนวนภาษาอังกฤษมาใช้ในการแปล ซึ่งทำให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อของจำนวนได้มากกว่า

เมื่อเปรียบเทียบภาพรวมของผลการวิจัยครั้งนี้กับการวิจัยเรื่องการแปลจำนวนจากนวนิยายภาษาไทยของม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมชเป็นภาษาอังกฤษ ของศิริลักษณ์ ทวีภิรุ่งทวี (2547) พบว่า กลวิธีการแปลที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ กลวิธีการแปลแบบเอาความ หรือแบบเชิงสื่อสาร เช่นเดียวกันตามสาเหตุที่กล่าวไว้ข้างต้น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่ายังมีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้กลวิธีการแปลแบบจำนวน กล่าวคือ ในงานวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบจำนวนมากเป็นอันดับที่ 2 ส่วนผลการวิจัยเรื่องการแปลจำนวนจากนวนิยายภาษาไทยของม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมชเป็นภาษาอังกฤษดังกล่าวพบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบจำนวนน้อยที่สุดเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าอาจเนื่องมาจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการแปลจำนวนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ซึ่งภาษาไทยเป็นภาษาที่มีการใช้ภาษาในลักษณะเป็นเชิงเปรียบเทียบ หรือจำนวนอยู่เป็นจำนวนมาก และเริ่มมีการใช้กันมาตั้งแต่ในอดีต ดังที่ฉันทิชย์ กระแสสินธุ์ (2528, น. 6) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีตัวอักษรเป็นของตนเอง มีอารยธรรมสืบเนื่องกันมานาน และด้วยความเก่าแก่ของชาติจึงมีประเพณี วัฒนธรรม รวมถึงถ้อยคำจำนวน สุภาษิตประจำชาติมากที่สุด

เราสามารถสังเกตได้ว่าการใช้ภาษาในปัจจุบันยังคงได้รับการสืบทอดการใช้ภาษาที่มีลักษณะในเชิงเปรียบเทียบ หรือจำนวนในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวันอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถสื่อให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อได้อย่างลึกซึ้ง ดังนั้นเมื่อผู้แปลแปลจำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนั้นจึงเป็นการง่ายที่ผู้แปลจะหาจำนวนภาษาไทยที่สามารถสื่อความหมายได้ตรง หรือใกล้เคียงกับความหมายที่ต้องการสื่อของจำนวนภาษาอังกฤษ อาจกล่าวได้ว่าการแปลจำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผู้แปลนำกลวิธีการแปลแบบจำนวนมาใช้ในการแปลมากกว่าการแปลจำนวนภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างเกี่ยวกับกลวิธีอื่นๆ ที่ใช้ในการแปล กล่าวคือ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าการใช้กลวิธีการทับศัพท์ในการแปล ในขณะที่งานวิจัยดังกล่าวของศิริลักษณ์ ทวีภิรุ่งทวีไม่พบการใช้กลวิธีการทับศัพท์ในการแปล อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น คือ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารมีความก้าวหน้ามากขึ้น การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีภาษาและวัฒนธรรมต่างกัน หรือที่เรียกว่าการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจึงเป็นไปอย่างแพร่หลายมากขึ้น ดังนั้นภาษาและวัฒนธรรมต่างชาติของชาติต่างๆ ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทยเป็นอย่างมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ จะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญ และมีบทบาทมากในการติดต่อสื่อสารกันในทุกๆ วงการ เช่นวงการธุรกิจ การแพทย์ การศึกษา การสื่อสารมวลชน รวมถึงการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เราสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีการใช้ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยในการสื่อสารกันระหว่างคนไทยด้วยกัน เพราะสามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็ว ดังนั้นผู้แปลจึงเลือกใช้กลวิธีการทับศัพท์มาใช้ในการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย เนื่องจากทำให้ผู้อ่านฉบับแปล หรือผู้อ่านภาษาไทยเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อของสำนวนภาษาอังกฤษได้ง่าย และรวดเร็ว อีกทั้งงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการแปลบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นบทบรรยายได้ภาพภาษาไทย ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาที่สั้น กระชับ และต้องสื่อสารโดยการถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านฉบับแปลเกิดความเข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วกว่าการแปลสำนวน จากนวนิยายที่เป็นภาษาเขียน

นอกจากนี้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของภาษาอังกฤษที่มีต่อการใช้ภาษาในสังคมไทยในปัจจุบัน กล่าวคือ มีการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในกลวิธีการแปลแบบอื่นๆ ผู้แปลได้ใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในกลวิธีการแปลแบบเอาความ ได้แก่ เสิร์ฟ เชค ซิกแซก พัดร่างกาย พัดหุ่น ไปแม้ท์กับชาวบ้าน และผู้แปลได้ใช้คำทับศัพท์ที่ตัดมาจากคำภาษาอังกฤษ คำว่า over มาใช้เป็น เวอร์ ซึ่งคำว่า เวอร์ นั้นเป็นคำสแลง ผู้วิจัยได้จัดอยู่ในกลวิธีการแปลแบบสำนวน และคำทับศัพท์ที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นคำที่ใช้กันทั่วไป และเป็นที่เข้าใจในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน

เมื่อพิจารณากลวิธีการแปลแบบละความ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าสาเหตุที่ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบละความเนื่องมาจากข้อมูลบทภาพยนตร์ที่นำมาจากเว็บไซต์กับบทภาพยนตร์ที่ผู้แปลใช้นั้นมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ บทภาพยนตร์ที่นำมาจากเว็บไซต์เป็นบทที่ผู้กำกับใช้ซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนมากกว่าบทภาพยนตร์ที่ผู้แปลใช้ จึงพบว่าผู้แปลจะไม่แปลสำนวนบางสำนวน เช่น

English Dave : Comin' up. I hear you're taking Mia out tomorrow?

ได้ยินมาว่านายจะพาเมียไปเที่ยวพรุ่งนี้

(Pulp Fiction, p. 9)

Voice : SHUT UP IN THERE. Alright, you all know the drill. When your number is called, step forward and repeat the phrase you've been given. Understand?

ทุกคนก็ป็นงานทั้งนั้นนี่ เมื่อถูกเรียก ก็ก้าวไปข้างหน้าแล้วทวนคำสั่งที่ได้รับ

(The Usual Suspects, p. 4)

Keaton : Everyone shut up. I'm ready. McManus, you better be set up in ten seconds.

แม็คมานัสต้องรีบร้อยใน 10 วินาที

McManus : I'm there.

พร้อมแล้ว

(The Usual Suspects, p. 27)

นอกจากสาเหตุเรื่องความแตกต่างของบทภาพยนตร์ ผู้วิจัยยังพบว่าข้อจำกัดเรื่องการทำบทแปลที่เป็นบทบรรยายได้ภาพเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบละความ กล่าวคือ การทำบทแปลเพื่อใช้เป็นบทบรรยายได้ภาพนั้นมีข้อจำกัดเรื่องจำนวนตัวอักษรที่แสดงบนจอภาพยนตร์ซึ่งมีเนื้อที่จำกัด ผู้แปลจึงจะไม่แปลข้อความบางข้อความ เช่น

Jules : Why the fuck did you do that?

ทำไมแกทำอย่างนี้วะ

Vincent : - Chill out, man, it was an accident, okay? You hit a bump or somethin' and the gun went off.

ใจเย็นสิเพื่อน มันเป็นอุบัติเหตุ รถคงตกหลุมอะไรสักอย่าง

(Pulp Fiction, p. 36)

Kujan : The small matter of a stolen truck-load of guns that wound up on a boat to Ireland last night.

เรื่องเล็กน้อย แค่ว่าที่ขโมยมาบรรทุกปืนเต็มคัน

(The Usual Suspects, p. 4)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบละความอีกสาเหตุหนึ่ง คือ ข้อจำกัดเรื่องความสุภาพในการใช้ภาษา เนื่องจากบทแปลภาษาไทยต้องผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษา ดังนั้น ในกรณีที่บทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษมีการใช้คำสบถที่เป็นคำหยาบมาก ผู้แปลจึงเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสม หรืออาจใช้การละไม่แปล เช่น

Vincent : How many?

นวตมาเยอะแล้วไหม้ย

Jules : Fuck you.

Vincent : Would you give me a foot massage – I'm kinda tired.

ฉันเพลียจริงๆ นวดตีนให้หน่อยสิ

(Pulp Fiction, p. 6)

จากการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษกับบทแปลภาษาไทยพบว่า ผู้แปลได้แปลโดยยังคงรักษาความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษเอาไว้ กล่าวคือ บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลได้แปลจากสำนวนภาษาอังกฤษนั้นมีความหมายที่ต้องการสื่อตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเห็นได้จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษกับบทแปลภาษาไทยด้วยการวิเคราะห์อรรถลักษณะ ผลการวิเคราะห์พบว่า สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยมีอรรถลักษณะที่ตรงกันมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยบางสำนวนมีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ และการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยบางสำนวนมีอรรถลักษณะที่ตรงกันเพียงบางอรรถลักษณะ อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนั้นสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่มีอรรถลักษณะตรงกันทุกอรรถลักษณะนั้นแสดงให้เห็นว่า บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลสามารถสื่อความหมายได้ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษอย่างครบถ้วน ส่วนการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่มีอรรถลักษณะตรงกันเพียงบางอรรถลักษณะนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่า อรรถลักษณะบางอรรถลักษณะที่ตรงกันนั้นเป็นอรรถลักษณะสำคัญที่ตรงกับ ความหมายหลักของสำนวนภาษาอังกฤษ ดังนั้น บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลจึงสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับ ความหมายที่สำคัญของสำนวนภาษาอังกฤษ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษกับบทแปลภาษาไทย ด้วยการวิเคราะห์อรรถลักษณะสามารถแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทางความหมายของสำนวน ภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยที่เหมือนหรือแตกต่างกันได้

จากการศึกษาการแปลสำนวนจากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าการแปลสำนวนภาษาอังกฤษบางสำนวนที่พบการใช้มากกว่า 1 ครั้ง และใช้บทแปลที่มีความหมายเดียวกันแต่ใช้รูปภาษาที่แตกต่างกันไป เช่น สำนวน freak out แปลเป็น ประสาท ประสาทเสีย ขวัญกระเจิง ใจสั่น และผวา ผู้วิจัยเห็นว่าอาจมีสาเหตุมาจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการแปลสำนวนจากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยซึ่งแปลโดยผู้แปลหลายคน จึงทำให้มีการใช้สำนวนการแปลที่แตกต่างกัน อีกทั้งอาจเนื่องมาจากปัจจัยอื่นๆ เช่น เนื้อเรื่อง สถานการณ์ หรือบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาในการแปลที่แตกต่างกัน ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า บทแปลภาษาไทยที่นำมาเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงบทแปล ที่นำไปใช้เป็นแนวทางในการแปลเท่านั้น เนื่องจากบริบทที่ต่างกันอาจมีการใช้บทแปลที่ต่างไป จากนี้ได้

5.5 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการแปลสำนวนจากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผู้วิจัย พบว่ายังมีประเด็นอื่นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากสื่อประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากบทภาพยนตร์
2. ควรมีการศึกษาการแปลสำนวนจากบทภาพยนตร์ภาษาอื่นๆ นอกเหนือจากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ เช่น การแปลสำนวนจากบทภาพยนตร์ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการแปล เช่น เนื้อเรื่อง สถานการณ์ และบริบท เป็นต้น